

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-03-20
Besvaras senast
2023-04-11

Till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2022/23:278 Arbetslivskriminalitet och grov brottslighet

Arbetslivskriminalitet är ett utbredd problem i Sverige och är intimt förknippat med organiserad brottslighet. Följande branscher har identifierats av ansvariga myndigheter som högriskbranscher för arbetslivskriminalitet: byggbranschen, restaurangbranschen, transportbranschen, städbranschen, vård och omsorg, sociala tjänster, jord- och skogsbruk, skönhetsvård, bilvård och avfallshantering. Det är branscher som omsätter enorma belopp, och i vissa av dem förekommer också substantiella subventioner från våra gemensamma system, såsom rot- och rutavdrag. Det är oerhört angeläget att avsätta resurser används till det de är avsedda för, och att de inte på något vis gynnar bristandeandel, människohandel, skatteundandragande eller skatteflykt.

Sedan 2018 samverkar följande myndigheter på uppdrag av regeringen för att bekämpa arbetslivskriminaliteten: Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket. Senast 2021 avrapporterade myndigheterna i fråga sitt arbete till regeringen, men för 2022 står ingen motsvarande rapport att finna.

I lägesrapporten från 2021 lyfts flera viktiga förbättringsområden som skulle kunna leda till ökad ordning och reda i de undersökta branscherna och till minskad risk för skatteflykt och skatteundandragande.

Bland annat lyfter Skatteverket behovet av förändringar i sekretess: ”Sekretesslagstiftningen hindrar Skatteverket från att bidra fullt ut i myndighetssamverkan om fusk och regelöverträdelser, vilket också lyfts fram i tidigare lägesrapporter. Det gäller enkla frågor som att Skatteverket inte kan lämna ut vilken adress ett kassaregister registrerats på (som visar var en verksamhetslokal finns) men också att Skatteverket inte kan delta i urvalet av vilka företag som ska kontrolleras eller i arbetet och diskussionerna efteråt. Det förstnämnda leder till att många myndigheter kontrollerar fel adress, vilket gör kontrollen ineffektiv. Det sistnämnda kan leda till att företag med högst risk för arbetslivskriminalitet inte kontrolleras, vilket i förlängningen kan leda till att samverkan inte tillför något extra värde. I värsta fall blir kontrollbesöken (främst Skatteverkets) mindre effektiva än om de hade utförts i den enskilda myndighetens regi. För att samverkan ska bli effektiv krävs lättnader i sekretesslagstiftningen som gör att information kan delas i större utsträckning. Regeringen har tillsatt en utredning som ska utvärdera möjligheterna till

informationsutbyte mellan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor och bedöma om det finns behov av ändrade regler för att underlätta och effektivisera informationsutbytet och i så fall föreslå nödvändiga författningsändringar.”

I rapporten citerad här ovan förekommer också kommentarer om situationen i kroppsvårdsbranschen: ”Det största problemet inom branschen bedöms dock handla om arbetsrättsliga frågor och utnyttjande av arbetstagare. Långa arbetstider som kan bryta mot arbetstidslagen, låga löner eller tvångsåterbetalning av löner förekommer. Det är vanligt med anställda med månadslön på papperet, men i realiteten styrs inkomsterna mer av antalet bokningar och hur mycket arbete som utförs. Det finns även dokumenterade problem med skatteundandragande.”

Arbetsmiljöproblem, bidragsfusk, människohandel och skatteundandragande – företeelser som var och en för sig äventyrar vårt välfärdssamhälle och därtill urholkar statsfinanserna.

Med anledning av detta vill jag fråga finansminister Elisabeth Svantesson:

1. Hur ämnar ministern säkra ordning och reda i de här branscherna och därmed säkra att godkända avdrag inte missbrukas?
2. Hur ämnar ministern följa upp Skatteverkets propå om förändringar i sekretesslagstiftningen för en mer effektiv myndighetssamverkan?

.....

Hanna Westerén (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren